

**İçme ve Kullanma Suyu Birliğinin, adına tapuda yapılacak kamulaştırma işleminde damga vergisi ve tapu harcından muaf olup olmadığı hk.**

|                   |                                        |
|-------------------|----------------------------------------|
| <b>Belge türü</b> | Özelge                                 |
| <b>Kanun</b>      | DAMGA VERGİSİ KANUNU                   |
| <b>Özelge no</b>  | B.07.1.GİB.4.61.15.01-606-1-25-2010-38 |
| <b>Tarih</b>      | 17.05.2011                             |

**T.C.**

**GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI**

**TRABZON VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI**

**Mükellef Hizmetleri Grup Müdürlüğü**

**Sayı : B.07.1.GİB.4.61.15.01-606-1-25-2010-38**

**17/05/2011**

**Konu :** İçme ve Kullanma Suyu Birliğinin,  
adına tapuda yapılacak kamulaştırma işleminde  
damga vergisi ve tapu harcından muaf olup  
olmadığı hk

**... İÇME VE KULLANMA SUYU BİRLİĞİ**

İlgi : ... tarih ve ... sayılı özelge talep formunuz

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin incelenmesinden, ... tarihinde tescili yapılan Birliğinizin tapuda yapacağı kamulaştırma işlemleri nedeniyle tapu harcı ile damga vergisinden muaf olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşünün talep edildiği anlaşılmaktadır.

## **1- DAMGA VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN**

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kâğıtların damga vergisine tabi olduğu; 3 üncü maddesinde, damga vergisi mükellefinin kâğıtları imza edenler olduğu, resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kâğıtların damga vergisinin kişiler tarafından ödeneceği; 8 inci maddesinde, bu Kanunda yazılı resmi daireden maksadın, genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köyler olduğu, bu dairelere bağlı olup ayrı tüzel kişiliği bulunan iktisadi işletmelerin resmi daire sayılmayacağı; 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında, birden fazla kişi tarafından imza edilen kâğıtlara ait vergi ve cezanın tamamından imza edenlerin müteselsilen sorumlu olduğu, bunlar arasında vergiden müstesna olanların bulunmasının damga vergisinin noksan ödenmesini gerektirmeyeceği, damga vergisinden muaf kuruluşlarca kişilerin (1) sayılı tabloda yer alan işlemleriyle ilgili olarak düzenlenen ve sadece bu kurumların imzasını taşıyan kâğıtlara ait verginin tamamının kişiler tarafından ödeneceği ancak bu kâğıtlara ait verginin hiç ödenmemesi veya noksan ödenmesi halinde vergi ve cezanın tamamından kişilerle birlikte kurumların müteselsilen sorumlu olacağı, dördüncü fıkrasında, resmi daireler veya noterlerce düzenlenerek kişilere verilen veya dairede bırakılan ve damga vergisi hiç alınmayan veya noksan alınan kâğıtların vergisinin mükelleflere cezasının düzenleyenlere ait olduğu, beşinci fıkrasında, vergi ve cezanın, vergi için mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kâğıtları düzenleyenlerden alınacağı hükme bağlanmıştır.

Mezkur Kanuna ekli (2) sayılı tablonun "I-Resmi işlemlerle ilgili kâğıtlar" başlıklı bölümünün A/1 fıkrasında, resmi daireler arasındaki işlemleri kapsayan her türlü kâğıtlarla bu dairelerin soruları üzerine kişiler tarafından yazılan cevaplar ve eklerinin damga vergisinden istisna olduğu hüküm altına alınmıştır.

5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanununun 3 üncü maddesinin (b) bendinde; mahallî idare birliğinin, birden fazla mahallî idarenin, yürütmekle görevli oldukları hizmetlerden bazılarını birlikte görmek üzere kendi aralarında kurdukları kamu tüzel kişisini ifade edeceği; 19 uncu maddesinde, sulama birliklerinin birlik meclislerinin ne şekilde oluşturulacağı hükümlerine alınmış olup Kanun uyarınca mahalli idareler arasında kurulduğu belirtilen Birliğiniz, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 8 inci maddesi kapsamında resmi daire olarak değerlendirilmekteydi.

Ancak, 22/3/2011 tarih ve 27882 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu ile sulama birliklerinin kuruluşuna ilişkin 5355 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. Anılan Kanunun 1 inci maddesinde, bu Kanunun amacının, sulama birliklerinin kuruluşu, organlar ile görev ve yetkilerini düzenlemek olduğu, sulama birliklerinin kamu tüzel kişiliğine sahip olup bu Kanunda

hüküm bulunmayan hallerde özel hukuk hükümlerine tabi olacağı; 2 nci maddesinin (i) bendinde, su kullanıcısının, görev alanında sulama yapan veya yapacak olan gerçek ya da tüzel kişiyi ifade ettiği; 4 üncü maddesinde, birliğin görev alanı içinde bulunan su kullanıcılarının birliğin üyeleri olabileceği hükümleri yer almaktadır. Buna göre sulama birliklerinin kuruluşunu düzenleyen 6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanununun yürürlük tarihinden itibaren, sulama birliklerinin 488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 8 inci maddesi kapsamında resmi daire olarak değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, sulama birlikleri; 5355 sayılı Kanuna tabi oldukları dönemde düzenledikleri kağıtlar bakımından resmi daire olarak damga vergisi ödemeyecekler, ancak 5355 sayılı Kanunun sulama birliklerinin kuruluşuna ilişkin 19 uncu maddesini yürürlükten kaldıran 6172 sayılı Kanun uyarınca kişi olarak damga vergisinin mükellefi olacaklardır.

## **2- HARÇLAR KANUNU YÖNÜNDEN**

Bilindiği üzere, 492 sayılı Harçlar Kanununa bağlı (4) sayılı tarifenin I/20-a fıkrasında, "Gayrimenkullerin ivaz karşılığında veya ölünceye kadar bakma akdine dayanarak yahut trampa hükümlerine göre devir ve iktisabında gayrimenkulun beyan edilen devir ve iktisap bedelinden az olmamak üzere emlak vergisi değeri üzerinden (cebri icra ve şüyuun izalesi hallerinde satış bedeli, istimlaklerde takdir edilen bedel üzerinden) devir eden ve devir alan için ayrı ayrı" harç alınacağı düzenlenmiştir. Söz konusu işlemlerin taraflarından alınacak harcın oranı 30/12/2009 tarih ve 2009/15725 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile binde 16,5 olarak belirlenmiştir.

492 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde; genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, belediyeler ve köylerin iktisap edecekleri gayrimenkullerin vesair ayni hakların tescili, şerhi gerektiren işlemleri ve bunların terkinleri; (j) bendinde de, (a), (e) ve (f) bentlerinde belirtilen şekilde iktisap olunan gayrimenkullerin herhangi bir şekilde başkalarına devir ve ferağının harçtan istisna olduğu hükme bağlanmıştır. Söz konusu düzenlemelerde mahalli idare birlikleri ile sulama birliklerinin yapacağı işlemlerin harçtan istisna edileceğine dair bir hüküm yer almadığı gibi, 5355 ve 6172 sayılı Kanunlarda da söz konusu birliklerin yukarıda belirtilen işlemlerinin harçtan istisna edileceğine dair bir düzenleme bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununun 29 uncu maddesinde "10 uncu madde uyarınca mahkeme heyetinin harcırahları, 15 inci madde uyarınca mahkemece oluşturulan bilirkişilerin ve keşifte dinlenen muhtarın mahkemece takdir edilecek ücretleri ile tapu harçları ve bu Kanunun gerektirdiği diğer giderler kamulaştırmayı yapan idarece ödenir." hükmü yer almaktadır. Bu hükümle ilgili olarak 1987/1 ve 1990/5 sıra no.lu Harçlar Kanunu İç Genelgelerinde ayrıntılı açıklamalar yapılmıştır. Buna göre, 492 sayılı Kanuna bağlı (4) sayılı tarifenin I/20-a fıkrasının parantez içi hükmüne göre kamulaştırmalarda takdir edilen bedel üzerinden harç alınmakta ancak kamulaştırmayı yapan idarenin 492 sayılı Kanunun 59 uncu maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde sayılan kuruluşlardan olmaması halinde, gayrimenkulü

kamulaştırılan kişiye ve kamulaştırmayı yapan idareye ait harçlar 2942 sayılı Kanunun 29 uncu maddesine istinaden kamulaştırmayı yapan kuruluştan aranmaktadır.

Bu itibarla, Birliğinizin kamulaştırma nedeniyle tapuda yapacağı işlemlerden harç aranılması ve kamulaştırmayla ilgili olarak tarafınıza ve gayrimenkulü kamulaştırılan kişiye ait tapu harcının Birliğinizce ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

**Vergi Dairesi Başkanı V.**

(\*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413 .maddesine dayanılarak verilmiştir.

(\*\*) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir. (\*\*\*) Talebiniz üzerine tayin edilmiş olan bu özelveye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

---

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026